

VII. Інтернаціональний геольгічний з'їзд у Петербурзі.

У серпні 1897 р. відбув ся в Петербурзі VII. інтернаціональний конгрес; 17/29 серпня в салах нового зоольгічного музея академії наук відкрито конгрес. Після сего члени конгреса обvizиали геольгічну виставу, уріжену віце-головою проф. Іностранцевим, що містила у собі ріжні карти, фотографії, роди скал і т. і. Особливу увагу звернула на себе Японія, котра представила прегарними штучами свої мінерали, а теж карти, що съвідчать про енергічне вивчення сеї сторони, ще до недавних часів terra incognita. Теж добре представлена геольгія Фінляндії і Скандинавії, тут звертали на себе увагу штучні мінерали, здобуті гельсінфорським проф. Шультеном. Німецькі фабриканти виставили ріжні інструменти геольгічні.

На другий день був зроблений спробунок улаштувати стратиграфічну номенклатуру і класифікацію, але після деяких дебатів виявилось, що питання се тепер не має змоги бути розвязаним, але хоч для усієї землі класифікація не була встановлена, проте така класифікація повинна бути заснована на історичних і палеонтольгічних ознаках, а для утворення принципів такої класифікації поставлено улаштовувати особливу комісію.

З рефератів вкажемо на реферат Мене про свої досьвіди, аби з'ясувати деякі орографічні питання. Він з початку намалював історію розвою орографії верхній земної і далі показав власні апарати. Вони складають ся з товстого кавчука, що его натягнено на сферичну фігуру, кавчук помазано товстим шаром гіпсу; коли кавчук скороочується, то гіпс зморщується і на сферичній верхній утворюють ся штучні гори, які роблять ся усе вищі, чим далі од полюсів (бі-

гунів). Далі Санко виступив з рефератом про орографію землі. Згожуючись з іпотезою про огнево-рідку магматичну первітну натуру землі, треба визнати при охоложенню зменшення обсяга. Найхолоднійша частина верхніх земель, не може слідувати за скороченням решти обсяга землі, і мусить утворити складки. Вивченя остаточних показувє, що з архейської ери, обсяг землі дуже зменшився. Скорочення землі утворило первітні континенти, які суть тільки скелетами сучасних. Сусідні міста дали початок океанічним ямам. Масиви сі утворилися в два періоди: каледонський, що відповідає переважно архейській ері; сі утворення дужче зруйновані слідуючим другорядними процесами, і герцинський, більш захований, єго відкладення періферично прилягають до відкладень каледонського періода. Первітними масивами після термінольгії референта будуть: масиви африканський, арабський, мадагаскарський, індійський, каледонський, сибірський, австралійський, антарктичний, бразильський, гвіянський, північно-американсько-гренланський.

Скорочення обсягу землі буде істинувати, поки земля цілком не охолоне, даючи початок сучасним орогенічним зонам, напр.: альпійські, апенінські, океанічні. Далі був демонстрований глобус, який мусів ілюструвати ідеї референта.

Реферат Прінца стосувався до орогенеза. Він звернув увагу на те, що фігури континентів умовляють ся пересчленням двох систем майже перпендикулярних ліній і почав говорити про свої досвіди над ріжними пластичними матеріями, які він разом скручував і здушував. Наслідком цього були фігури, зовсім схожі з фігурами континентів. Форель говорив про періодичні варіації ледників; запрошуячи членів конгреса реєструвати усі переміни в становищі ледників усого світу. Тоді можливо буде визнати, чи залежать сі переміни од астрономічних причин, коли переміна в становищі одної півкулі землі буде відповідати переміні у другій півкулі, коли ж такої відповідності нема, значить переміни залежать од причин атмосферичних. Рід говорив про напрямок течії ледників і про походження деяких морен. При вивченю руху ледників звертали увагу тільки на горизонтальну складаючу руху, референт звернув увагу теж і на вертикальну, сеж робив і Агассіц, але він не зробив справедливих конklузій, бо, милячись, думає, що поверховий шар леду рушає швидче ніж нижній. Вивченя ліній течії з'ясовує походження деяких морен і ясно вказує, що фронт ледника має невстійну рівновагу, що з'ясовує деякі неретельності постережені в переміні довжини ледника.

В засіданю 20. серпня було покладено обрати спеціальну комісію до вивчення принципів хронольгічної класифікації осадових утворень. Було обрано місцем VIII. інтернаціонального конгреса р. 1890 Париж; теж було розглядано питання про заведення нових стратиграфічних термінів і запровадження інтернаціональної номенклатури. Далі проф. Вальтер виклав принципи класифікації скаловин Мене ресумував свої досвіди, що дозволили єму виявити в загальних рисах мінеральгічну натуру а теж структуру грунтовного роду плятини з Нижнього Тагіля на Уралі. Усі мінерали породи можна дістати при нагріванню до червоного кольору відповідної пари в фарфоровій дудочці. Реакція в даному випадку має бути подобна до той, яка мається при утворенню метеорітів і утворюється ся мабуть тепер в фотосфері сонця. Виводи сеї роботи дозваляють порівняти об'єкти геольгічного вивчення з об'єктами астрофізичними. Тілло говорив про видатну барометричну депресію в середній Азії, винайдену братами Грум-Гржімайлло, потім Шівцовим, Обручовим, Роборовским, Козловим. На стації в Люкшуні середнє річне давлення барометра 766.₅, а максимум 796.₆. Референт каже, що для цілковитого вивчення цього з'явлення потрібна геометрична нівелюровка починаючи з Семіпалатинська. Другий реферат стосувався до магнетної аномалії, дуже інтенсивно виявленої в центральній Росії. Лебедінцев говорив про наслідки експедиції в Карабугазську затоку Кааспійського моря. Перш думали, що дно затоки вкрито сіллю, а тепер виявилось, що гіпсом разом з іншими сульфатами. З'ясовується ся се тим, що відносини сульфатів до хлорідів в воді Кааспійського моря 2.₅ : 1.₀, а в океані 11 : 1. Відкрите сульфатів опріч практичного значення має значне теоретичне, як одинокий приклад сучасного відкладання гіпсу. Ердман ресумував свою працю про істновання азота в первітних горіхих породах (скаловинах). Відкрите азота і гелія в скандінавських породах примусило референта дослідити спектроскопно ряд горіхих пород. Азот тут істнує в хемічній сполучці і його можна перевести в аміак (амоніак). Азот тут не має органічного походження. 22. серпня Андрусов говорив про потребу мати особливого корабля, що на єго удержані постачали б кошти усієї європейські уряди; метою такого удержання має бути дослідження відкладень моря, ознаємиться з якими як і з сучасною діяльністю моря при сучасних обставинах досліду дуже трудно. Коли ж буде такий інтернаціональний корабель, геольгії легко можуть ознаємитись з морем що до сеї справи. Форель прочитав відчит інтернаціональної ледникової комісії. Нікітин про інтернаціональну бібліографічну комісію. Мурлов представив перші випуски геольгічної

бібліографії. Марфері представив французький переклад розправи Зюса „Обличчя землі“. Маковський зробив відчit про істнованi людини разом з великими дiловiльними ссавцями (mammalia пр. носорогач, мамонт) на пiстavi матерiялiв зiбраних в льossi (в суглинку) Брюна (Моравiя). Зелей говорив про викопуваних рептилiй Пермскої i Володарской губернiй. Вони стоять близько до знайдених в Африцi, Індiї, Шотляндiї, Сполучених державах. Вiдкритi Амалiцкого в Вологодскiй губ. рептилiй разом з ростинами (glossopteris) i пiвшниками (раковинами) має особливу вагу, бо вказує на великий розвиток озер в Пермску епоху. Рептилiй сi вiдносять ся до Anomodontia, близьких до Labyrinthodonta (Перевoйникозубi) i Monotremata (Стекуни). Далi була розмова про петрографiчну номенклатуру i систематику i нарештi було поставлено скласти розвязання цього питання на комiсiю обрану в Цюриху. Засiдання 23. серпня було присвячене стратиграфiчним i палеонтольгiчним працям. Фрех говорив про континентнi моря палеозойской ери i демонстрував карти. Стефанеску говорив про *dinotherium gigantissimum* Steph., знайденоого в Румунiї. Майор Еймор казав про історию середземного моря, починаючи з найдавнiйших часiв.
